

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 3P/77/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5124205229
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ľuboš Marcinko
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2024:5124205229.2

Uznesenie

Okresný súd Žilina vo veci starostlivosti o maloleté dieťa:

A. B., nar. XX.XX.XXXX,

bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, so sídlom Hurbanova 17, Žilina, dieťa matky: C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, právne zastúpenej advokátkou Mgr. Annou Vojtikevičovou, so sídlom J. M. Hurbana 30, Žilina; a otca: F. B., nar. XX.XX.XXXX, G. H. XXX/X, I., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 CMP, takto

rozhodol:

Súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a

odôvodnenie:

1. Matka podala na Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“) dňa 26.04.2024 podanie označené ako „Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 CMP“, ktorým sa domáha, aby súd nariadil otcovi odovzdať maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky a zároveň matka žiada, aby súd zveril maloleté dieťa dočasne do jej osobnej starostlivosti, upravil styk otca s maloletým každý týždeň v utorok od 15:00 hod. do 18:00 hod. a zaviazal otca k povinnosti platiť výživné na maloletého vo výške 100 eur do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky a k povinnosti nahradiť matke trovy konania do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Matka svoj návrh odôvodnila tým, že s otcom maloletého sú rodičmi dvoch maloletých detí: A. B., nar. XX.XX.XXXX a D. B., nar. XX.XX.XXXX. Matka má ešte dcéru z predchádzajúceho vzťahu, J. D., nar. XX.XX.XXXX. Matka a otec žili v partnerskom vzťahu do 19.04.2024 na adrese trvalého pobytu navrhovateľky, kde majú aj všetky deti trvalý pobyt. Dňa 19.04.2024 išli matka s otcom a maloletými synmi A. a D. navštíviť rodinu otca do Zástrania a plánovali tam aj prespať. Maloletých synov nechali u rodičov otca v Zástraní a matka s otcom a so sesternicou matky si vyrazili do mesta. Tam došlo medzi matkou a otcom k hádke, a to pre problémy, ktoré medzi matkou a otcom pretrvávali už dlhšiu dobu, konkrétne pre neprimerané a necitlivé dožadovanie sa pohlavného styku otcom (matka bola v tom čase cca 3 týždne po pôrode), citové vydieranie a vyhrážanie sa otca a nadmerné požívanie alkoholických nápojov otcom. Pri tejto hádke vzal otec okrem iného matke jej platobnú kartu od jej bankového účtu, ktorú jej doteraz neodovzdal. Do domu rodičov otca v Zástraní sa vrátili z mesta matka a otec každý zvlášť. Tam neskôr hádka medzi nimi pokračovala a matka odmietla pohlavný styk s otcom, čo otca rozzúrilo. Na druhý deň ráno, v sobotu 20.04.2024, otec odišiel do krčmy, odkiaľ matke písal sms správy, že to takto ďalej nejde, že si chce užívať. Matka bola so synmi ešte stále v dome rodičov otca. V tom čase doviezol otec maloletej J. podľa predchádzajúcej dohody maloletú Emu matke do Zástrania k rodičom otca. Matka sa rozhodla, že využije možnosť odvozu a chcela spolu so všetkými tromi deťmi odísť domov do Svederníka. Do auta, v ktorom sedel otec maloletej J., začala nakladať maloletú J. a maloletého D., a keď sa vrátila do domu rodičov otca pre maloletého A., aby aj jeho naložila do

auta, stará matka bola s ním zamknutá v izbe, telefonovala s otcom, ktorý bol v krčme, a odmietla maloletého A. matke odovzdať. Matka ju o jeho odovzdanie nejakú dobu pred dverami izby s plačom žiadala, ale nemohla nechať zvyšné 2 deti (3 a 3-ročnú Emu a 3-týždňového Patrika) dlho v aute a nechcela sa opätovne stretnúť s otcom, tak sa rozhodla odísť aspoň s týmito dvomi deťmi domov. Otcovi sa snažila opakovane neúspešne dovolať, tak ho cez sms správy žiadala o vydanie maloletého A., čo otec odmietol. V nedeľu 21.04.2024 matka opäť prišla do domu rodičov otca, podarilo sa jej vziať maloletého A., ktorý v čase, keď prišla plakal a naložiť ho do auta, lebo v tom čase nebol otec doma. Ale počas toho, ako sa matka vrátila do domu pre kočík, pribehol otec a vytiahol maloletého A. z auta, načo začal maloletý A. opäť neutíšiteľne plakať a niesol ho náhlivo späť do domu. Keď sa mu v tom matka snažila zabrániť, privrel jej ľavú ruku do dverí domu, čím jej spôsobil na ruke pomliaždeninu. Matka bola tieto skutočnosti oznámiť toho dňa, t.j. 21.04.2024, na polícii, nakoľko však doteraz neboli upravené rodičovské práva a povinnosti k maloletému A., vo veci odovzdania maloletého A. do jej starostlivosti ju polícia odkázala na súd a prijala len trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestných činov proti ľudskej dôstojnosti, pričom v tejto veci ďalej koná. Matka sa naďalej opakovane pokúšala otca telefonicky kontaktovať, on jej však telefonické hovory nedvíhal. Matka má obavy o svoje zdravie, a preto sa osobne bojí ísť do domu rodičov otca, čo jej aj tak otec cez sms správu zakázal. Matka sa preto opakovane domáha vydania maloletého A. cez sms správy, no neúspešne. Otec sa jej dokonca vyhrážal, že jej vezme aj maloletého D.. Dňa 23.04.2024 navrhol, že si môže maloletého A. zobrať aspoň na víkend, a tak sa zdalo, že od svojho konania upustí, no potom si to rozmyslel a maloletého A. matke odmietol dať. Matka nevidela svojho 2-ročného syna od 21.04.2024. Matke maloletý Šimon veľmi chýba, jeho odňatie z jej starostlivosti jej spôsobuje stres, ktorý má okrem iného negatívny dopad aj na tvorbu materského mlieka, ktorým dojčí maloletého D.. Vo všeobecnosti je prítomnosť matky pri starostlivosti a výchove dieťaťa v útlom veku dieťaťa nenahraditeľná. V prípade, keď neexistuje žiadna prekážka na strane matky, ktorá by jej bránila v starostlivosti o dieťa, a keď neboli zistené žiadne nedostatky v jej doterajšej starostlivosti o dieťa, je neprípustné, aby jej otec bránil vo vykonávaní starostlivosti o dieťa tak útleho veku. Maloletý A. má dvoch súrodencov, s ktorými má vytvorené pevné citové väzby. V bydlisku navrhovateľky, a teda aj vo svojom bydlisku, má vytvorené všetky podmienky pre výchovu a vývin aj pre všetky svoje materiálne potreby. Býva tam s matkou, svojimi dvomi súrodencami a s rodičmi matky, ktorí matke so starostlivosťou o deti veľmi pomáhajú a s deťmi majú tiež vzájomne vytvorené hlboké citové väzby. Pre maloletého A. je toto miesto jeho domovom a útočiskom, cíti sa tam bezpečne. Býva tam od narodenia. Jeho vytrhnutie z tohto prostredia a z ustálených osobných väzieb s najbližšími musí preňho predstavovať neprímerané stresujúce zaťaženie a má zlý vplyv na jeho duševný a aj fyzický vývoj a z týchto dôvodov nemôže byť starostlivosť poskytovaná otcom považovaná za dostatočnú. Otec požíva alkoholické nápoje a často je v krčme, a v tom čase sa o maloletého A. stará pravdepodobne matka otca. Otec pracuje vo K. pre francúzskeho zamestnávateľa, kde montuje drevodomy. Do K. chodí na 2-4 týždne a potom je na Slovensku cca 2 týždne. Maloletý Šimon z dôvodu doterajšej častej absencie otca doma nemá k nemu prirodzene vytvorenú takú silnú citovú väzbu, ako k matke, ktorá s ním bola nepretržite. Otec mal do práce vo K. odísť už minulý týždeň cez víkend, ale neurobil tak, no je veľká pravdepodobnosť, že bude musieť odísť v najbližších dňoch, aby o prácu neprišiel. Maloletý A. tak ostane pravdepodobne v starostlivosti otcových rodičov. Vzhľadom na uvedené je nevyhnutné, aby bola starostlivosť o maloletého A. vykonávaná matkou, ktorá doteraz túto starostlivosť riadne vykonávala a je spôsobilá túto starostlivosť riadne vykonávať aj naďalej. Matka je aktuálne poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 370 eur a prídavkov na deti spolu vo výške 180 eur. Od mája 2024 jej však tieto dávky vyplácané už nebudú, nakoľko otec je zamestnaný v zahraničí u zahraničného zamestnávateľa, a preto je v zmysle legislatívy EÚ (Nariadenie Rady EHS č. 883/2004 a Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009) povinný uplatniť si rodinné dávky v krajine svojho zamestnávateľa, o čom bola matka upovedomená úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Mesačný príjem otca je 900 – 2 100 eur. Otec okrem svojich 2 maloletých detí inú vyživovaciu povinnosť nemá. Na základe uvedeného matka žiada, aby súd v neodkladnom opatrení zároveň určil povinnosť otca prispievať jej na výživu maloletého A. sumou 100 eur mesačne. Vzhľadom na to, že matka sa nachádza v stave materiálnej núdze, bolo jej Rozhodnutím Centra právnej pomoci - Kancelária Žilina zo dňa 24.04.2024, sp. zn. KaZA-45149/10489/2024-46122/2024, priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci v právnej veci o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom podľa osobitného predpisu, t.j. zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Matka má za to, že konanie otca, ktoré zjavne odporuje dobrým mravom, tiež odôvodňuje použitie materiálnej korektívy uvedeného v § 55 zákona č. 161/2015 Z.z. (CMP), a preto si v konaní voči odporcovi uplatňuje právo na náhradu trov konania. Vzhľadom na vyššie

uvedené je potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania, nakoľko doterajší stav nie je v najlepšom záujme maloletého A., keďže bezdôvodne obmedzuje jeho styk s matkou aj so súrodencami, a existuje dôvodná obava, že takéto obmedzovanie bude mať negatívny dopad tak na psychické aj fyzické zdravie samotného maloletého, ako aj na duševné zdravie matky a súrodencov maloletého.

3. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

4. Podľa § 325 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej „CSP“) neodkladné opatrenie môže súd nariadiť ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

5. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

6. Podľa § 329 ods. 1 až 3 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, prekážku rozhodnutej veci.

7. Podľa § 331 ods. 1 CSP návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

8. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

9. Podľa § 367 ods. 3 CMP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

10. Súd posudzujúc podanie matky označené ako „Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 CMP“ podľa obsahu považoval v časti, v ktorej sa matka domáhala, aby súd nariadil otcovi odovzdať maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky, za návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 CMP. V časti, v ktorej matka žiadala, aby súd zveril maloleté dieťa dočasne do jej osobnej starostlivosti, upravil styk otca s maloletým, zaviazal otca k povinnosti platiť výživné na maloletého a zaviazal otca k povinnosti nahradiť matke trovy konania, súd považoval za návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 CSP. K uvedenému záveru súd dospel posudzujúc samotný petit matkinho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a tiež obsahovou stránkou uvedeného návrhu (§ 124 ods. 1 CSP).

11. Neodkladné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom mimosporovom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravu nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z toho dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 329

ods. 1 CSP). Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie aspoň osvedčené. Preukázanie alebo osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje len podľa obsahu návrhu a k nemu pripojených, prípadne dodatočne predložených listín. Takýto postup súdu predpokladá platná úprava (§ 326 ods. 1 a 2 CSP, § 329 ods. 1 až 3 CSP) sledujúca tým dosiahnutie účelu právneho inštitútu neodkladného opatrenia, ktorým je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúcej okamžitý zásah súdu.

12. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých detí je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý môže mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj maloletého dieťaťa.

13. Súd preskúmal návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia. Vo svojom návrhu matka uviedla, že sú rodičmi dvoch maloletých detí a matka má ešte jedno dieťa z predchádzajúceho vzťahu. Rodičia spolu žili v partnerskom vzťahu do 19.04.2024 na adrese trvalého pobytu matky, kde majú trvalý pobyt aj všetky deti. Vo svojom návrhu matka opísala, že dňa 19.04.2024 si s otcom maloletých detí vyrazili do mesta a deti nechali u rodičov otca. Tam sa otcom maloletých detí pohádali pre pretrvávajúce problémy. Na druhý deň chcela matka s maloletými deťmi odísť od rodičov otca naspäť domov, no stará matka (matka otca) nechcela napriek žiadostiam matke vydať maloletého A.. Matka požiadala cez sms správy otca o vydanie maloletého dieťa, ten to však odmietol. Matka sa opakovane telefonicky a cez sms správy domáhala vydania maloletého dieťaťa, no neúspešne. Má obavy o svoje zdravie, a preto sa osobne bojí ísť do domu rodičov otca. Matka nevidela svoje maloleté dieťa od 21.04.2024 a uvádza, že je neprípustné, aby jej otec bránil vo vykonávaní starostlivosti o dieťa v tak útlom veku.

14. Odovzdanie dieťaťa do osobnej starostlivosti druhého rodiča je opatrením faktickým, majúcim základ v procesnom práve (§367 ods. 1 CMP). Najčastejším legitímnym dôvodom na takýto zásah je existencia ujmy hroziacej maloletému dieťaťu (IV. ÚS 52/2021). Súd po oboznámení sa s návrhom matky na nariadenie neodkladného opatrenia a k nemu pripojených listinných dôkazných prostriedkov a dospel záveru, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný. Súd v konaní nemal osvedčenú existenciu ujmy hroziacu maloletému dieťaťu v prípade jeho zotrvania vo faktickej starostlivosti otca. Matka vo svojom návrhu uviedla, že maloletý sa v súčasnosti nachádza spolu so svojim otcom v domácnosti starých rodičov (rodičov otca), kde otcovi so starostlivosťou pomáha aj stará matka maloletého. Po posúdení skutkového stavu súd dospel k záveru, že v posudzovanom prípade nie sú dané dôvody pre nariadenie matkou navrhovaného neodkladného opatrenia podľa § 367 CSP.

15. Ako už súd vyššie uviedol, otec sa s maloletým dieťaťom v súčasnosti nachádza v domácnosti starých rodičov maloletého, kde mu zabezpečuje samostatne starostlivosť. Vzhľadom na uvedené v posudzovanom prípade nehrozí ujma maloletému dieťaťu, ktorá by odôvodňovala nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 CSP. Súd preto návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 CSP, ktorým malo byť maloleté dieťa dočasne odovzdané do jej osobnej starostlivosti zamietol.

16. Súd dáva do pozornosti, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení podľa § 367 CMP je len dočasným rozhodnutím súdu, pričom súd bude aj naďalej vykonávať úkony smerujúce k zisteniu skutočného stavu veci – vyzve otca maloletého dieťaťa, aby sa vyjadril k návrhu, požiadá o šetrenie pomerov v rodine. Preto rodičovské práva a povinnosti môžu byť v rámci konania o návrhu matky na neodkladné opatrenie podľa § 325 CSP upravené inak.

17. Súd bude ďalej konať vo veci starostlivosti o maloleté dieťa vedenej pod sp. zn. 3P/77/2024 a po vykonaní ďalšieho dokazovania rozhodne v súlade s najlepším záujmom maloletého dieťaťa.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie na Okresnom súde Žilina do 15 dní od doručenia tohto uznesenia.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, k akej spisovej značke sa podáva, a musí byť podpísané. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).